

© Совет на Европа/ Европски суд за човекови права, 2012. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот. За понатамошни информации видете ја целосната назнака за авторски права на крајот на овој документ.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Информативна белешка за судската пракса на Судот бр. 105 февруари 2008

Guja против Молдавија [GC] - 14277/04

Пресуда 12.2.2008 [Голем совет]

Член 10

Член 10-1

Слобода на давање информации

Давање отказ на член на Државното јавно обвинителство заради истекување до печатот на информации за наводното владино мешање во кривичното правораздавање: *повреда*

Факти: Во јануари 2003 Претседателот на Молдавија одржа говор во којшто ја нагласи потребата од борба против корупцијата и ги повика службениците на органите на прогонот да не обрнуваат внимание на несоодветните притисоци од страна на јавни функционери. Говорот беше пренесен во медиумите. Неколку дена подоцна апликантот, кој бил раководител на секторот за печат во Државното јавно обвинителство пренел две писма што ги добил тој орган до национален весник. Ниту едно од писмата не беше означено како доверливо. Првото било белешка од заменик претседателот на Собранието до Државниот јавен обвинител, кон која било придружено писмо од четири полициски офицери кои сакале да бараат заштита од гонење откако биле обвинети за илегално притворање и злоставување на притвореници. Белешката била критична кон Државното јавно обвинителство и ги фалела полициските офицери, велејќи дека тие се „од еден од најдобрите тимови“ во министерството. Таа завршила со барање на заменик – претседателот на Собранието до државниот јавен обвинител „лично да се вклучи во предметот и да го реши со строго придржување кон законот“. Второто писмо било од заменик министер до заменик државен јавен обвинител и пососочувало дека еден од полициските офицери имал претходна осудителна пресуда за напад врз затвореници, но подоцна бил амнестиран.

По добивањето на писмата, весникот објавил напис во којшто ја опишал антикорупциската заложба на Претседателот и забележувајќи дека злоупотребата на власта била широко распространета во Молдавија. Цитирани се очигледните обиди на заменик-претседателот на Собранието да ги заштити четирите полициски офицери како пример, и објави копии од двете писма. Апликантот подоцна призна дека тој е оној кој ги пратил

писмата до весникот, но рекол дека тоа го сторил согласно антикорупциските заложби на Претседателот, со цел да создаде позитивен имиџ на Обвинителството и дека писмата не биле доверливи. Сепак, тој добил отказ, зашто не се консултирал со своите колеги и зашто обелоденил тајни документи. Тој поднел неуспешни барања до граѓанските судови за да биде вратен на работното место.

Право: Судот никогаш претходно не морал да разгледува предмет во кој државен службеник јавно објавил интерни информации, Тој забележал дека државните службеници можат, во тек на својата работа, да се запознаат со интерни информации, вклучувајќи и тајни информации, чие откривање или објавување коренсподира со силен јавен интерес. Оттука, кога некој државен службеник или вработен во јавниот сектор сигнализира за незаконско однесување или погрешно постапување на работното место треба, во одредени околности, да ужива заштита; на пример, кога државниот службеник или вработениот бил единственото лице или дел од мала категорија лица свесни за она што се случува и затоа со најдобра можност да делуваат. Обелоденувањето во такви случаи треба пред се' да се направи до претпоставениот или друг надлежен орган или тело. Само кога тоа е јасно невозможно, може информациите, како последна можност, да се обелоденат пред јавноста.

При определување на пропорционалноста на попречувањето на слободата на изразување на државен службеник во вакви случаи, треба да се земат предвид разновидни фактори. Прв е дали стојат на располагање други делотворни средства за поправање на прекршоците. Судот забележа дека, имајќи предвид дека не постоеле закони или пак интерни прописи што го регулирале известувањето за неправилности, апликантот немал друг авторитет кому да се обрне, освен својот претпоставен, и немал пропишана процедура за известување за вакви прашања. Државниот јавен обвинител не помажал никаков знак дека има намера да одговори на писмото на заменик – претседателот на Собранието и, наместо тоа, оставил впечаток дека потпаднал под политички притисок. Во вакви околности, надворешното известување, дури и до весник, може да биде оправдано. Второто прашање е дали постоел јавен интерес за обелоденување. Во врска со ова, Судот не можел да прифати дека белешката на заменик – претседателот на Собранието до државниот јавен обвинител била наменета исклучиво за да пренесе писмо на полициски офицери до надлежен орган, а – и покрај инструкцијата случајот да се испита „со строго придржување кон законот“ – не може да се исклучи можноста дека се вршел притисок врз Државното јавно обвинителство. Судот, исто така, забележа дека Претседателот на Молдавија водел активна кампања против мешањето на политичарите во системот на кривична правда и дека молдавските медиуми нашироко ја покривале темата. Писмата обелоденети од апликантот имале влијание врз прашања од висока важност во демократијата – како што се поделбата на власта, несоодветно однесување на политичар од висок ранг и ставот на Владата против полициската бруталност – за кои јавноста имала легитимен интерес да биде информирана. Оттука, постоел јавен интерес за обелоденување, Третиот аспект, дали обелоденетите информации биле автентични, не бил спорен. Што се однесува до прашањето каква штета би претрпел засегнатиот јавен орган, Судот утврдил дека и покрај негативните ефекти што обелоденувањето несомнено ги имало врз Обвинителството, јавниот интерес за давањето информации за несоодветен притисок и прекршок во рамки на таа институција е толку важен што претегнува над интересот за одржување на јавната доверба во нејзината независност. Што се однесува до тоа дали обелоденувањето е сторено без зла намера, немало причина да се верува дека апликантот бил мотивиран од желба за лична

корист, дека имал некои лични поплаки или некои други задни мотиви. Последен фактор што требало да се земе предвид околу прашањето на пропорционалност е казната што ја добил апликантот. Тука, забележано е дека е наметната најтешката можна казна (добивање отказ). Покрај негативните реперкусии што тоа ги имало врз кариерата на апликантот, веројатно е дека тоа имало и сериозен оладувачки ефект врз државните службеници и, општо, вработените, зашто случајот на апликантот привлекол широко медиумско покривање. Ваквата строга санкција можела само да обесхрабри во иднина да се известува за прекршоци и било тешко таа да се оправда.

По вагањето на сите вклучени интереси, Судот заклучил дека попречувањето на правото на апликантот на слобода на изразување, особено неговата слобода да дава информации, не била „неопходна во демократско општество“.

Заклучок: повреда (едногласно).

Член 41 – EUR 10,000 во врска со непарична штета.

На овој линк може да се најдат [Case-Law Information Notes](#)

© Совет на Европа/Европски суд за човекови права 2012

Официјални јазици на Европскиот суд за човекови права се англискиот и францускиот. Овој превод е изработен со поддршка на Human Rights Trust Fund на Советот на Европа (www.coe.int/humanrightstrustfund). Преводот не е обврзувачки за Судот, ниту Судот презема било каква одговорност за неговиот квалитет. Преводот може да се префрли од HUDOC базата на податоци за судската пракса на Европскиот суд за човекови права (<http://hudoc.echr.coe.int>) или од други бази на податоци со кои Судот го споделил. Може да биде репродуциран за некомерцијални цели под услов да се наведе потполниот наслов на предметот заедно со горната назнака за авторски права и споменувањето на Human Rights Trust Fund. Ако постои намера да се употреби некој дел од овој превод за комерцијални цели, Ве молиме контактирајте ги publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.